

INGEZONDEN.

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen.

WETENSCHAPPELIJKE CRITIEK OP, EN HET PRACTISCH GEBRUIK VAN DE METHODE OGINO—SMULDERS.

Naar aanleiding van het ingezonden stuk van VAN EMDE BOAS, aangaande de periodieke onthouding, zou ik het volgende willen opmerken.

Ik meen te moeten protesteeren tegen het feit, dat VAN EMDE BOAS de methode van periodieke onthouding, welke door haar auteurs de „methode OGINO—SMULDERS” genoemd wordt, pleegt aan te geven onder den naam van „methode SMULDERS—HOLT”. Wil men onderscheid maken tusschen de oorspronkelijke „methode OGINO” en de „methode OGINO—SMULDERS”, dan is wijziging van de gebruikelijke nomenclatuur overbodig. Bovendien is de naam: „methode OGINO—SMULDERS” correcter dan „methode SMULDERS—HOLT”. Om dit duidelijk te maken, deel ik zéér in het kort een stukje geschiedenis van de bedoelde methodiek mede.

Oorspronkelijk volgde SMULDERS de leer van OGINO met uitzondering van diens „zeldzame conceptietermijn,” welke hij in overeenstemming met KNAUS verwierp. Hij noemde de methode toen zeer juist: „methode OGINO—KNAUS”. Toen OGINO in 1932 zijn „zeldzame conceptietermijn” voor de practijk liet vallen, kon uit dien hoofde de naam KNAUS uit de nomenclatuur verdwijnen. Intusschen echter had de oorspronkelijke methode zich door de enorme ervaring van SMULDERS op een natuurlijke wijze ontwikkeld en uitgebreid tot een methodiek, die door de opgedane kennis van meer bijzonderheden in het cyclusbeloop veel bruikbaar werd, dan OGINO oorspronkelijk aangaf. Bovendien had KNAUS inmiddels een eigen methodiek opgezet, die SMULDERS en HOLT niet kunnen aanvaarden. Titel en inhoud dekten elkaar dus weer volkomen, toen bij gelegenheid van het verschijnen van de door SMULDERS en HOLT uitgebreide zesde druk (Maart 1933) de methode den naam kreeg van „methode OGINO—SMULDERS”, dat wil zeggen de methode, waarvan de eerste beginselen zijn aangegeven voornamelijk door OGINO, en die is vervolmaakt en uitgebreid als resultaat van SMULDERS’ ervaringen.

Nog om een andere reden is het onjuist den naam „methode SMULDERS—HOLT” in te voeren. VAN EMDE BOAS meent de oorspronkelijke „methode OGINO” te kunnen plaatsen tegenover de „methode OGINO—SMULDERS”. Dit zou mogelijk zijn als er principieele tegenspraak tusschen beide methodes bestond, doch daar er op zijn hoogst sprake is van variatie in ondergeschikte deelen, van natuurlijke ontwikkeling van de eene methode in de andere, is het — wetenschappelijk beschouwd — ook daarom niet juist, de beide methodes principieel tegenover elkaar te stellen.

Tenslotte zou het zeer onrechtvaardig tegenover OGINO zijn, om zijn naam uit te schakelen van de nomenclatuur eener methode, die geheel op zijn leer en ontdekking gegrondvest is.

Ten tweede moet ik opkomen tegen de wijze, waarop de wetenschappelijke critiek tegenover de methode OGINO—SMULDERS gehanteerd wordt en dit geldt niet alleen voor VAN EMDE BOAS, maar onder andere ook van de jongste critiek, geleverd door AUSEMS 1).

Wanneer men de methode OGINO—SMULDERS aan grondige wetenschappelijke critiek onderwerpt, kunnen wij dit levendig toejuichen, doch tevens verlangen wij, dat dan dezelfde critische maatstaf op zijn eigen argumenten aangelegd was. Als VAN EMDE BOAS — met het volste recht overigens — zijn critiek tot het uiterste scherpt bij het wege van de argumenten vóór de methode, dan gaat het niet aan, dat hij 3 gevallen (tot 6 maal toe 2)) publiceert tégen de methode, onder ver-

1) A. W. AUSEMS, *De beteekenis der periodieke onthouding*. Roermond 1934.

2) Op bldz. 4360 van den vorigen jaargang verklaart VAN EMDE BOAS, dat hij de gevallen voor de 4e maal geeft. Daarna volgde: VAN EMDE BOAS, *De periodieke onvruchtbaarheid*. Amsterdam 1934, bldz. 125 e.v. en N. T. v. G. 1934, bldz. 5571.

klaring, dat wij hier met subjectieve „overtuigingen” genoeg zullen moeten nemen.

Ten derde tracht VAN EMDE BOAS thans aan den greep van ons argument te ontkomen door te verklaren 1), dat bij de bewuste gevallen niet de methode OGINO—SMULDERS werd toegepast, zoodat zij dus niet als argument tegen deze methode mogen gelden en zegt ook, dat dit in zijn artikel „duidelijk” te lezen is. Eenige citaten uit zijn artikelen zijn echter na zijn erkenning zeer onduidelijk geworden: Bldz. 1938 van den vorigen jaargang: „Vandaar, dat wij de juistheid van *de methode SMULDERS c.s. liever tevens toetsen* aan een reeks gevallen, waarin.....etc. bldz. 1946 van hetzelfde nummer als boven: „Wanneer desondanks blijkt, dat in de praktijk enkele gevallen als deze..... in staat zijn, *het systeem SMULDERS c.s. te doen wankelen*, volgt daaruit.... enz. (cursiveeringen H.). VAN EMDE BOAS moge ons alsnog duidelijk maken welke methode hij hier bedoelde, als volgens zijn laatste erkenning er geen sprake is van toepassing der methode OGINO—SMULDERS (alias methode SMULDERS—HOLT).

Voorts verklaart VAN EMDE BOAS, dat hij de oorspronkelijke methode OGINO waardeert, doch de methode OGINO—SMULDERS verwerpt. In geen enkel geval echter heeft VAN EMDE BOAS de methode van OGINO toegepast. Nergens worden alle achtereenvolgende cycli van een vol jaar weergegeven, zooals OGINO eischt met de volgende woorden 2) (cursiveering H.):

„Will man den Menstrualzyklus einer Frau genau kennzeichnen, so muß man ihre maximale und minimale Zyklusdauer angeben, wodurch man ein Bild über die Schwankungsbreite ihrer Menstrualzyklus bekommt. Dabei muß man die maximale und minimale Zyklusdauer aus *mindestens 12 vorangegangenen Zyklusserien kennen*; 3—4 *Zyklusserien sind für diesen Zweck ungenügend.*”

Als men met minder dan 12 voorafgaande cycli genoeg neemt, „muß man sich darüber klar sein, dasz etwaige Fehlschläge von Gedächtnistäuschungen herrühren können” 3), aldus OGINO, daarmede tevens zeggend, dat men derhalve zulke gevallen ook niet als bewijzen tegen *zijn* methode kan aanvoeren. VAN EMDE BOAS heeft dus noch de oorspronkelijke methode OGINO, noch de methode OGINO—SMULDERS gevolgd.

Ik handhaaf mijn verklaring, dat de blijvend enkelvoudige 28-daagsche cyclus een mythos is. Ik hoop dit elders nog nader uiteen te zetten. Ook SMULDERS schreef reeds 4): „Hier kan men opmerken, dat volgens mijn methode *nooit* te werk wordt gegaan met een *enkelvoudigen* cyclus, omdat die feitelijk nooit voorkomt blijkens de ervaring.”

Daar ik een hoogst enkele maal eenzelfden cyclusduur gedurende 3, op zijn hoogst 4, achtereenvolgende cycli heb gezien, begrijp ik, waaraan het cijfer van 0.7 pCt. enkelvoudige cycli bij OBATA 5) aangehaald door VAN EMDE BOAS, te danken is. OBATA verwerkte ook opgaven met niet meer dan 3 aangeteekende cycli in zijn statistiek. Doch tot dit soort van gevallen behoort VAN EMDE BOAS' menstruatie-chronometer van geval VII niet! De „wet van OGINO” valt niet met mijn verwerping van VAN EMDE BOAS' geval VII, daar 81 gevallen van „ganz regelmässigen Menses von 23—45 tägigen Zyklus” 6) niet het eenige argument zijn, waarop OGINO's leer steunt.

Op bldz. 5573 haalt VAN EMDE BOAS enkele voorvallen aan uit geval 29 van SMULDERS—HOLT 7) om daarmede te betoogen, dat volgens laatstgenoemden om de futielste gebeurtenissen uitbreiding van den onthoudingstermijn noodig is, zoodat hij geneigd is de periodieke onthouding tegenover haar apostelen in bescherming te nemen. Het bedoelde geval betreft echter een *bijzonder* nerveuse vrouw. Er staat bovendien als kop boven de bladzijde: „nervositeit en periodieke

1) N. T. v. G. 1934, Nr. 49, bldz. 5570, regel 14 v.o.

2) Zbl. Gyn. 1932, bldz. 728.

3) Zbl. Gyn. 1932, bldz. 730.

4) N. T. v. G. 78. III, 1933, bldz. 3768.

5) Zbl. Gyn. 1932, bldz. 731.

6) Zbl. Gyn. 1930, bldz. 465.

7) SMULDERS—HOLT, *Periodieke onthouding*. 7e dr. bldz. 129.

onthouding"! Zwaar nerveuse vrouwen kunnen om een kleinigheid flink van streek raken. VAN EMDE BOAS wil met dit geval toonen, dat de toepassing van de methode OGINO—SMULDERS vaak op absolute onthouding moet lijken, maar dit geval bewijst juist het tegenovergestelde, want er wordt nog steeds toegepast $7 + (12) + 11 = 30$. Dit voorschrift werkt nu al $3\frac{1}{2}$ jaar bevredigend, terwijl er, dank zij waarneming van ovulatieverschijnselen, meermalen *bekorting* van de onthouding mogelijk was.

Ook in de weergave van geval 45 van SMULDERS geeft VAN EMDE BOAS een onjuiste voorstelling, zeggend, dat deze vrouw als voorschrift krijgt $(19) + 11 = 30$. Er staat echter èn in de tabel èn in den tekst, dat het echtpaar dit voorschrift *uit eigen beweging* verkiest.

Ik wil eindigen met mijn critiek op het nieuwe geval van zoogenaamde „mislukking der methode OGINO—SMULDERS”, weergegeven op bldz. 5575 in het naschrift. Het is jammer, dat ook hier niet *alle* data en gegevens nauwkeurig worden opgesomd, waarop de constructie van den aangenomen cyclusvorm steunt. Zooals de publicatie daar ligt, constateer ik allereerst, dat hier wederom *niet* gevolgd is de oorspronkelijke methode OGINO. Opgaven van de daartoe noodzakelijke 12 voorafgaande objectief vastgestelde cycli ontbreken. Er zijn er slechts 5. Daarop kan slechts volgens de methode OGINO—SMULDERS een *voorloopig* voorschrift grond worden volgens de beginselen, aangegeven op bldz. 57, 7e druk SMULDERS—HOLT. Volgens deze beginselen zou het beginvoorschrift *voorzichtiger* moeten uitvallen dan VAN EMDE BOAS gaf, dat wil zeggen met ruimer onthoudingstermijn. Eigenaardig en niet goed te praten is VAN EMDE BOAS' raad aan de vrouw om het (foutieve en onvoorzichtige) voorschrift „voorzichtig” toe te passen. Indien voorzichtigheid noodig was, behoorde die dan toch op de eerste en voornaamste plaats van den arts uit te gaan en niet overgelaten te worden aan de willekeur der echtelieden! De laatsten handelden dan ook volkomen correct.

Men meene niet, dat het gemakkelijk is de methode OGINO—SMULDERS aan te tasten. Er is discussie mogelijk over *ondergeschikte* details, doch de groote lijnen staan onwrikbaar vast. Dit volgt uit het feit, dat er zorgvuldig tegen gewaakt is de methode op te bouwen op theorieën of hypothesen. De methode steunt uitsluitend op nuchter waargenomen *ervaringsfeiten*, waartegen alle getheoretiseer te pletter *moet* loopen.

Bilthoven, 30 December 1934.

J. G. H. HOLT.

ONDERVOEDING.

Ondervoeding, als proces bedoeld, uit zich door vermagering. Het is uiterst moeilijk objectieve gegevens te verkrijgen van het gewichtsbeloop van de leden der werklooze gezinnen. Mocht er al een onderzoek dienaangaande zoo spoedig mogelijk ingesteld worden, dan zal het nog langen tijd duren, voordat uit de dan bekend geworden getallen een conclusie getrokken kan worden.

Ondervoeding als toestand bedoeld, zou kunnen blijken uit verhoogde sterfte of ziektecijfers onder de leden der werklooze gezinnen, of in een verminderde praestatie, bijvoorbeeld van de moeders in deze gezinnen. Maar langs dezen weg tot een conclusie te geraken zou slechts mogelijk zijn, als de ondervoeding zoo ernstig geworden is, dat om hierop te willen wachten (als men werkelijk bijvoorbeeld een mogelijke stijging der sterftecijfers verwacht) misdadig lijkt.

De manier die gekozen moet worden, om vast te stellen, of tengevolge der oeconomische crisis; bij een groot gedeelte van ons volk, ondervoeding kan ontstaan, bestaat in het budgetonderzoek van een voldoende aantal werklooze gezinnen.

Uit de gegevens, welke men hiermede verkrijgt, kan men veel over dit vraagstuk leeren. Voor hen, die het budgetonderzoek uitvoerden, is dit zonder meer duidelijk, voor anderen zal ik de waarde kort schetsen.

Allereerst kan men het aantal calorieën, dat de menschen per dag opnemen, met een voldoende mate van nauwkeurigheid berekenen. Wel moeten bij deze